

40 ár aftaná Hiroshima Var tað neyð- ugt?

Miðbýurin í Nagasaki er javnaður við jørðina

Siðan Hiroshima og Nagasaki hvurvu í eldi og dusti, hevur spurningurin »Var tað neyðugt?» verið stöðugt afturvendandi.

Sjónarmið eru, sum siga: ja, tað var neyðugt at enda seinna heimsbardaga soleiðis, fyri at hann ikki skuldi krevja ómetaliga nógv fleiri mannaliv, amerikonsk og japansk.

Hitt sjónarmið er, at tað var ikki fyri neyðini, tí at kriggið hevði endað stutt aftaná, so niðurfyrir-komið Japan longu var.

Tvidrátturin byrjaði beinanvegin tað frættist at Hiroshima varð atombumbað 6. august kl. 8.15 á morgni og hevur hildið fram siðan.

Tilfar um, hvat ið hendi frammanundan, avgerðin var tikin, er so við og við komið fram úr ríkisgoymslum í USA og Japan hesi seinastu árin og er atkomiligt hjá almenninginum.

Sjónarmið um, at tað var fyri neyðini og rætt, sigur, at USA bardist móti figginda, sum ikki vildi gevast, uttan mun til hvussu illa hann var fyrrikomin, og at Japan var undir harðrendum generalstýri.

USA stríddist móti einum slag av figginda, sum teir ongantið høvdu møtt fyrr, einum figginda, sum vardi landaøki sitt uttan at vilja

gevast, men sum heldur læt liv sitt, sum teir so mangan hava prógvað.

Í november 1943 vardu 5000 japanarar Tarawa, av teimum vóru bert 17 á lívi, tá oyggin varð hertikin.

Tá innrás varð á Kwajalein í februar 1944, høgdu japanskir heryvirmenn eftir amerikanskum stríðsvognum við samuraisvørðum, og menn teirra hildu hondsprengiknøttar afturat stríðsvognum fyri at skaða teir.

32.000 japanarar vardu Saipan. Færri enn 1000 vóru á lívi eftir amerikonsku hertøkuna, og fleiri enn 10.000 japanskir sivilpersónar lótu liv.

Foreldur slóu reivabørn síni í stein og lupu sjálv út fyri.

Onnur skóru hvønn annan á barka, og børnini tveittu hondsprengiknøttar móti hvørjum øðrum.

17.000 amerikummenn lótu liv.

Á Iwo Jima, 1000 km. í landsynning úr Japan, fekk garnisónin boð um at verja oyyna einsvæl og tað var Tokyo.

Tá Okinawa varð hertikið, vóru fleiri enn 110.000 japanskir hermenn og 100.000 japanskir sivilistar dripnir.

Amerikanski herflotin misti 10.000 mans sum úrslit av kamikaz-álopum.

Karl Nolsøe skrifvar um kjarnorkubumbuna, sum amerikanarar sleptu yvir Hiroshima fyrri 40 árum síðani og tekur fram nakað av tí, sum eftirtíðin hevur skrivað um hesa serstøku hendingina í mannasøguni.

Var tað neyðugt við atombumbuni, verður spurt.

Svarini eru ymisk :

At tað var neyðugt fyri at bjarga milliónum av mannalivum — bæði amerikanskum hermonnum og sivilum japanarum.

Og at tað var óneyðugt, tí aðrar loysnir høvdu kunnað spart mong mannaliv.

Karl Nolsøe skrifvar

Herurin og marinuherdeildin mistu fleiri enn 50.000 mans.

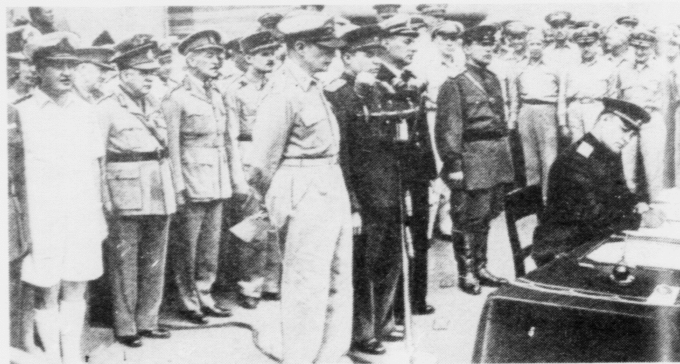
Fýrrapartin á sumri 1945 stóð innrásin í Japan fyrri og amerikanskir hermenn vóru óttafullir av røttum.

Amerikonsku njósaraliðini vóru dugnalig og kundu siga frá, at jap-

anska hermannastjórnin var til reiðar bertjast til síðsta mansbarn.

Teir høvdu hópað stórar nøgdir av tilfari saman at nýta móti ko nandi innrásini.

Fleiri enn 5000 flogfór vóru krógvað burtur um alt landið at nýta sum sjálmorðsvápn.

Umboð á krigsskipinum »Missouri» 1. september 1945. Japanarar hava tapt kriggið

og lagt vápnini. Her undirskriva teir kapitulationina